

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. BIRŽELIO 14 D. NUTARIMO NR. 647 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO
SUDARYMO IR VYKDYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO
PROJEKTO (TAP-22-755)(22-6542)**

2022-05-10 Nr. NV-1278

Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: pritaikyti išimtis socialinio draudimo įmokų, palūkanų, delspinigių ir baudų įsiskolinimo sumokėjimui draudėjams, kurių ūkinė veikla susijusi su Ukraina ir kurie patiria finansinių sunkumų, taip pat neskaičiuoti sveikatos draudimo įmokų Ukrainos piliečiams jų nemokamų atostogų metu, kai šie atlieka pareigą savo šaliai.

Esama situacija:

- Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo mokėjimo atidėjimo, delspinigių ir baudų išieškojimo laiko atidėjimo ir atleidimo nuo delspinigių ir baudų mokėjimo tvarką, taip pat skolų pasibaigimo tvarką.
- Į Valstybinio socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) laiku nesumokėtos draudėjų ir apdraustųjų asmenų socialinio draudimo įmokų, palūkanų, delspinigių ir baudų skolos išieškomos priverstine tvarka. Įsiskolinimų sumokėjimas gali būti atidėtas iki vieno metų. Sprendimą dėl įsiskolinimo, neviršijančio 30 tūkst. Eur, sumokėjimo atidėjimo priima Fondo valdybos teritorinis skyrius, dėl įsiskolinimo, virš 30 tūkst. Eur, – Fondo valdyba.
- Rusijos Federacijai 2022 m. vasario 24 d. pradėjus vykdyti karinę agresiją prieš Ukrainą įmonėms, vykdančioms verslą Ukrainoje, kyla grėsmė tapti nemokioms, todėl joms tikslinga numatyti palankesnę teisinę reguliavimą.

Esmė: Nutarimo projektu siūlomi šie Taisyklių pakeitimai:

- nustatoma, kad draudėjai, turintys sąsajų su Ukraina (pvz. Lietuvos ir Ukrainos verslo subjektus sieja verslo santykiai, Lietuvos verslo subjektai yra įdarbinę darbuotojų iš Ukrainos ir karo metu išleidę juos nemokamų atostogų, kad atliktų pareigą savo šaliai, ir pan.) ir dėl to patiriantys finansinių sunkumų (pvz. dėl sutrūkinėjusių prekių tiekimo ar atsiskaitymo grandinių ir pan.), nuo 2022 m. vasario 24 d. iki 2022 m. rugpjūčio 31 d. turi teisę kreiptis į Fondo valdybos teritorinį skyrių su prašymu taikyti Taisyklių išimtis, t. y.:
  - ✓ netaikyti socialinio draudimo įmokų, palūkanų, delspinigių ir baudų skolos, susidariusios laikotarpiu nuo 2022 m. kovo 1 d. iki 2022 m. rugpjūčio 31 d., išieškojimo priverstine tvarka. Pasibaigus šiam laikotarpiui, Fondo valdybos teritorinis skyrius Fondo valdybos nustatyta tvarka ne vėliau kaip iki 2022 m. rugsėjo 30 d. galėtų priimti sprendimą dėl socialinio draudimo įmokų, delspinigių ir baudų skolos sumokėjimo atidėjimo laikotarpiui iki vieno metų ir leisti sumokėti atidėtą sumą pagal draudėjo ir Fondo valdybos teritorinio skyriaus suderintą įsiskolinimo grąžinimo grafiką, sudarytą ne ilgesniam nei 4 metų laikotarpiui;
  - ✓ netaikyti nuo 2022 m. kovo 1 d. iki 2022 m. rugpjūčio 31 d. nustatytų ribojimų, kylančių dėl mokėjimo grafiko, draudėjui laiku nesumokėjus socialinio draudimo įmokų už einamąjį laikotarpį, pažeidimo;

- ✓ nemokamų atostogų laikotarpiu Ukrainos piliečiams, atliekantiems pareigą savo šaliai, netaikyti prievolės mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas.
- siekiant sumažinti administracinę naštą savarankiškai dirbantiems asmenims, renkant ir pateikiant papildomus prašymo dokumentus, ir atsižvelgiant į tai, kad prašyme jau yra nurodomos įsiskolinimo priežastys, nereikalauti kartu su prašymu pateikti pagrindžiančius dokumentus;
- siekiant palengvinti savarankiškai dirbančių asmenų, kurių įsiskolinimas neviršija 1500 Eur, skolos atidėjimo administravimą, ir išvengti dviejų galiojančių sprendimų dėl įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo, patikslinama, kad įmokų, delspinigių ir baudų išieškojimo laikas gali būti atidedamas vieną kartą per metus, o ne per kalendorinius metus;
- nustatyti, kad Krašto apsaugos ministerija ar jos įgaliotos krašto apsaugos sistemos institucijos už asmenis nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokas moka pagal priskirtą nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifo grupės tarifą;
- nustatoma, kad Valstybinei mokesčių inspekcijai išduodant verslo liudijimą taip pat tikrinama, ar nėra privalomojo sveikatos draudimo įmokų skolos, nes skola Fondui apima ir skolą Privalomojo sveikatos draudimo fondui.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektas nesusijęs su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimu.

Derinimas: Suderinta be pastabų su Krašto apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Valstybine mokesčių inspekcija. Sveikatos apsaugos ministerija išvados nepateikė (laikoma, kad pritaria). Patikslinta pagal Teisingumo ministerijos ir VSDF valdybos pastabas ir siūlymus.

Dėl Teisingumo ministerijos pastabos (įvertinti, ar neturėtų būti keičiamas Valstybinio socialinio draudimo įstatymas), SADM argumentuoja, kad esant daug neapibrėžtumo dėl karo Ukrainoje pasekmių ir trukmės, šiuo metu tikslinga keisti Vyriausybės nutarimu patvirtintas Taisykles, kuriose reglamentuoti socialinio draudimo įmokų skolų atidėjimo klausimai. Nustatyti konkrečius kriterijus, pagal kuriuos būtų vertinami skirtingų ūkio subjektų finansinė (ekonominė) veikla, būtų sudėtinga.

Finansų ministerijos siūlymas atsisakyti praktikos, kai mokestinės prievolės įvykdymas stabdomas dėl kitų prievolių nevykdymo ar nepakankamo jų vykdymo, aptartas su Finansų ministerijos atstovais ir suderintas darbo tvarka.

Dalykinio vertinimo išvada:

1. Siūlytina pateikti kiekybinius duomenis, pagrindžiančių sprendžiamos problemos mastą, apimtį, įtaką VSDF biudžetui bei išsamesnę esamos situacijos ir siūlomo sprendimo pagrindimą.
2. Atkreiptinas dėmesys, kad atsižvelgus ne į visas ministerijų pastabas, vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 59 punktu, turėtų būti teikiama derinimo pažyma.

Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, siūlome šį klausimą aptarti tarpinstituciniame pasitarime.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt